

اسلام کی روشنی

معارف : « دینی برہان ، حقیقی برہان » دور .

ییل ۱ - صائی ۱۳۰ ۷ رمضان ۱۳۳۲
۱۷ تموز ۱۳۳۰
جلد ۲
مدیری : حلیم ثابت

عالمدن بشریت بر فایدا کله میه چکنی و بلکه ضرر لر ایراث ایدم چکنی و اخلاقیک
علمه مرجح بولوندیغنی سنویله یور ، کوستا و لوبونده بوکا یقین افاداتده بولونویور.

محروم فضائل اولور البته ادائی

اخلاق ایله انسان اولور آنجا متعالی

قونیه دارالعلمین مدیری

اعمر بسیم

اجتماعیات

« اسلام مجموعه سی ، نلک شماری حضور نده ... »

— ۲ —

« دینی بر حیات ، حیاتی بر دین »

قرآنده ایمان و حیات

ایلك امری و اقرأ باسم ربك الذى خلق . . . « اولان کتاب مینده ایمان
و حیات آرمسند کی علاقہ بی کوسته رن بینات بالغه بی آراشدیرمهدن — حتی
بو ایلك فرمان کزینده ده فضله نوقف ایتمهدن — اول عقلک بر وظیفه سی ،
پر مدخل محاکاتی وار : تنزیل شریف ، فخر کائناته مکة مکرمه ده وحی
بویورولمغه باشلامشدی ، قلب منور پیغمبری ، تام یکریمی اوچ ییل — یکریمی
ده ینلرده وار — الله سوزینه مهبط اولدی . بواوزون وقته لزوم کوسته ردن ؛
عر حالده « الم نشرح لك صدرك و وضعنا عنك و زرك الذى . . . » یننه متیفه سیله
متانت و طهارت قدسیه سی بزه آکلایلان صدر مبارک رسولک طارلمی ، یاخود
« و انک لعلی خلق عظیم » مدح الهیسیله عظمت قدرینه ایمان قزاندیغمز مغنویت
ظاهره احمديه نك مساعده سزلی دکلدر :

روح محمدی ، عشق فیاض محمدی ؛ قرآنی اوندن پک جوق آرزمانده ،

حتی بلکه ده بر آنده در اغوش اید بیه جک بر انبساط و مظهریت فوق الطبیعه به مالکدی ، بشرک قصواسی ، (مثل اعلا) - اید آل دیدکاری - اولان کال فطرت نبوی ، میدانده طور و رب طور و رکن مسئله بی او یولده ایضاحه قالمشق بر کیره ادراک و تعقل اولور و او یله دوشونمک ایستین مطلقا هر شیدن اول عقل و وجدان عذابه لایق کور و ولور . او حالده حوصله انصافی چاک چاک ایدم جک اولان بوقور قونج تصور دن اوزاق طور مق لازم کلیور . عقلم زک ایرم بیه جکی سبب ایسه ؛ هم پک یاقین ، هم پک زیاده قابل فهمدر ؛ طوغر و دن طوغر و به رهبری حواسی ایله اکلا شیلیر : قرآن کریم ، اقتضای حادثاته کوره قسم قسم شرف نزول ایتدی ؛ یکر می اوج سنه لک بر مدت بشریته حیات ابدیه سنک دستور لر بی قازاندر دی . دینه بیئر که جناب حق ، او یکر می اوج سنه لک شؤن حیاتی بی : استقبالك جمعیت لر بی اداره ایدم جک قانونلرک اصول وضع و تشریحی ایچون یاراتمشدز . دیمک که بو کتاب کریمده بشرک حیاتی افاده اولونویور . آیات کریمه نک سبب نزول لر ی ، برر حادثه حیاتی به در . او یله که بوقعه لر ؛ دائما قرآنک مبدأ اولی اولان « توحید آله و تصدیق رسول » اساسه ارجاع اولنه بیه جک احکام منیفه نک اسباب قریبه وضعی اولمشدز . قرآن کریم ، بو اصول تنزیل و تشریع باقیلنجه ایمانی ، اسلامی ؛ عملدن آیرمایور دیمکدر . فی الحقیقه او ؛ بر دفعه ذهنلرنده کی خرافی اعتقاد لر ی بیقوب ده ویردکن ، اوزمان بشرک مقام و کائده بوتان محاط لرینک قلب لر بی الوهیت حقیقه کی باطل تجسّسات و تخیلاتدن تطهیر ایتدکن صوکر اهنن « الیوم اکملت لکم دینکم » ده بیورمه مشدر . او مقدمه هدایت ایله بو خاتمه سعادت بر بریته وصل ایدن قوجه بر عالم فضل و نعمت واردر : الله ، اسلامه عقلی ایرن و قلبی یاتانلردن ایمانلرینک اثر بی ایسته یور ؛ (ان الله اشتری من المؤمنین . . .) بو یور و یوردی . هله شو آیت کریمه بی بر جان قولاغیه دیکه ؛ لم : « فلا وربک لایؤمنون حتی یحکوک فیما شجر بینهم لایجدوا فی انفسهم حرجاً مما قضیت ویسلموا تسلیاً » دیمک که ایمان ، اللهم مقبواته کچه بیلمک ایچون - مفسر لراک دیدیکی کبی کال اولایلمک ایچون - حادثات حیاتی به ، معاملاته بیغمبرک یعنی مسلمانلرک حکمنه کردنداده اولیق لازم کلیور . حیاتی ایماته بودرجه تقریب ایدن ، حتی

حياتك تجلياتي حل و فصل ايدن احكامه تسليميتي ايمانك شرط حصولي كوسترن [*]
 كتاب كريم ، البته بوكون حيات وعمل مزده اثری کورله ين « ايمان » مزی قبول
 ایتمز. اساساً بو حال ؛ ايمان دکل ، ايمانز لقدر. قرآنك ايسته ديکی ايمان ؛ برنجی
 مقاله ده ايمان حيات دستوریه افاده ایتک ايسته ديکم ايماندر . (افلا يتديرون
 القرآن ؛ ولو كان من عند غير الله لوجدوا فيه اختلافاً كثيراً) بويوران قرآن كريمده
 اختلاف اولاماياجني ايجين آحيقندن آچيغه حيات وايماني بربريته تعليق ايدن
 بينات سبحانيه بي تاويل ايله اوغراشمقندن دينك بردين عزت وسعادت اولديغني
 اثبات بيوران بو حقايق معضمه ني آكلامق واكلاتمق خیرلی و بوسورت ؛ هر حالده
 مسلمانلری هم دنيوی ، هم اخروی جهنمدن کيتجه ده کيفيتجه ده داها فضله
 قور تاريحي در. بر زمينلر قرآن كريمه دائر انكليزجه يازيلان بر رساله نك فرانسه جي
 اله كچمشدی . بو اثر غليظ خطا لردن تركب ايتمشدی . يالكز بوتون غلطات فهم
 وادراك ايجده بويوك بر حقيقت پارلايوب طور و يوردي ، مؤلف حالاً
 دييورديكه :

« قرآنك اسلاميتي ايله بوكونكي مسلمانلرك اسلاميتي ؛ آيري آيري شيلردر .
 فقط هر حالده قرآنده كي اسلامق ، بوكونكي مسلمانلرك مسلمانلغندن چوق
 ابي در ، چوق كوزلدر . »

بر اجني عقليتك ، بر اتكلز كوزينك كوردیکی بوفرقي ، ايمان ايله عمل
 وحياتي آيرمقندن باشلايور . بر كره بوفاحش خطادن قورتولسه ق ، مسلمان

[*] كرك قرآن كريمده ، كرك احاديث شريفه ده بويه ايمان ايله عمل بربريته صبي
 صبي باغلایان شواهدی کوردين بعض علما ، بونوع ايمانلری « ايمان كامل » ايله تفسيره
 فاقشيلردر . بك چوق مسلمانلری ايمانز لقندن قورتارمق تولنده بوكله ييلن بو وبال
 عقلی ، مقصدك لطافتی سايه سنده بر آرز خفيغه شيورسه ده اهل اسلامي بوكونكي دركه
 بي عملي به ، بوكونكي آوارلكه دوشورن عوامل ميده سنده بو « ايمان كامل » دعواسنك
 بويوك بر حمة عامليتي اولدوغني دوشونه بيلنر : حدود شغقت بشريه دن ، حدود
 مرحمت سبحانيه آدلار كي اولان اونوع علماتك عملزلره ، بر سور و عمامز دعا ضم
 ايتكندن ، ارباب عمله ده ثمره ايتقي طائير مامتدن باشقه نتيجه سي كورله ين اوفنا وفاني تشبه
 حق و بره جك حالده دكلدرلر .

اولاجنیز . ایمانه ، مراتب اثبات ایتک ، خطاسی ده بوتفرقه حیات وایماندن
ایله ری کلیور . ایمان ؛ تجزی قبول ایتمین بر وحدتدر و دائماً عمل حالده
تجلییه مائلدرد . او مختلف تظاهراتده عرض وجود ایدن بر قوتدر . بناءً علیه
مرتبه وارسه بونک صفر نقطه سی هیچ عملی اولمایان ایمان صرفدن باشلارکه
بورداه « ایمان » یوق دیمکدر . متعاقباً ایمانلر ؛ عمللریله مثاسباً یوکسه لیرلر .
دینی اولدینی کبی آکلادقن صوکر تورلو دوشونجه ده هیچ ده ضیق واشکال
کولمز . بو آریجه بسط وتمهیده ده کدیکی ایچون شیمدی اومسئلهیه انتقال
ایتمک اویماز .

مصر افاضل اسلامیه سندن فرید وجدی حضرتلری « صقوة العرفان »
عنوانلی تفسیرینه یازدینی قیمتدار « مقدمه » نك « نظر قرآنده دنیا » فصلنده
اوتهدنبری فیلسوفلرک ، شاعرلرک متفکرلرک دنیادن مشکی اولدقلرینی فقط
فقط بوتون بوانسانلرک بودم شکواده متفق اولقله برابر بر قسمک ینه دنیایه
دوشکونلکدن آریلامادیقتی ، بر طاقتمک ده اوندن ال چکدیکنی سویله دکن صوکر
علاوه ایدیورکه :

« اسلامیت تبلیغ بویورلدوغی زمان انسانلر بواکی مبدأك اطرافنده ایدیلر .
کتاب کریم برنجی قسمک دنیایه فضله دوشکونلکنی طوغرو کورمه یین
« وما الحیاة الدنيا الا متاع الغرور » ، « وما الحیاة الدنيا الا لعب ولهو » ، « حتی
اذا اخذت الارض فخرقها وازینت ظن اهلها انا قادرون علیها اتاها امرنا
فاذا هم مبلسون » . . . کبی آیات کریمه سی ایله اونلری یوله کتیرمک ایسته دیکی
کبی دیگر طرفدن دنیادن ال چکمک ایسته ینلرده « ولاتنس نصیبک من الدنيا »
خطاب کریمنی توجیه بویورمشدر « بوامر سبحانی ، مؤمنلری دنیایی سون واکا
طایپانلرک اسارتی آلتده بولوندورماق ایچوتدر . ینه حق تعالی « فان ترک
خیرا الوصیة بویوروویور . بوراده مال ، خیر تسمیه بویورلمشدر . شوآیت
کریمه ده ینه مال ، « فضل » ایله افاده بویورولویور : « فانتشروا فی الارض
وابتغوا من فضل الله » ایسته قرآن کریم ، بو حکمت عالیله تابعلری ینه ایکی
یوکک خصلت افاضه بویورمشدر : « دنیایی بر طرفدن عاشقلرینه براقق ، دیگر
طرفدن اوکا طایپانلرک اسارتمده قالماق ایچین حیاتدن قصیبی اونوتماق ، وارلنی

قورومق . ایسته بودستورمنیف ، حرکتلرنده اجرای تاثیر ایدنجه بر مدنیت فاضله تأسیسه موفق اولدیلر ؛ حقلرنده « کتم خیر امة اخرجت للناس » بویورولدی . »

فاضل مشار الیه ینه عین فصلده بویورورکه :

بورادن آکلارسک که قرآن کریم ، انسانی بر مدنیت مادیة دنیوییه نائل اولقدن منع ایتیمور . لکن ایسته یورکه بومدنیت ، برمدنیت کامله وفاضله اولسون واونده روح ایله جسمک شأنه عین صورتله حرمت ورعایت اولونسون ؛ اجدادمن ؛ واقعا تماماً قرآن کریمک چیزدیکی اساسلر دائره سنده اولدوغنه قائل اوله مازسه مده ینه آوروپانک بوگونکی مدنیتدن تقدیرلرک فوقده فضیلتی برمدنیت تأسیسه موفق اولمشلردی . مدنیتدن مرام ؛ ترقی صناعی دکلدر . مقصدم ؛ میدان حیاته ملتلی سوق و تحریک ایدن وموجود جاده لردن هر هانکی برینی اختیاره عوامل حیاتیه سیله اجبار ایدن ، اخلاق ومشر بلرینی قرارلاشدیرا نروح عمومی در . ایسته ایلک مسلمانلرک بومعاده قازاندقلری مدنیتک ؛ آوروپالیرک روح حقی اهل ایتدیرن وخلق مقاصد علویه حیات ایله برتورلو اویوشایان ونکلرله بویایان بوگونکی مدنیت مادیه سندن ده ازیاده فضیلتی واردر . »

مؤلف فاضلک بو ایضاحاتندن صوکر ا آرتیق باکا سوز دوشمز ، بالکز شونی علاوه ایتک ایسته رم : ایمان وعمل بختد طوتدوغم یول ؛ حریت ووسعت فکریه لرینه هرکی مجبور احترام ایدن سر آمدان علمامزک دوشونجه لرنده کی اینجه لکی ، دائما اینانیدیغی یاپاماز کی کورنن انسانیتی قورتارمق وادیسنده کی مساهله برور لکلرینی ، آیات کریمه اوزرنده کی تحقیقات عمیقهلرینی ، نهایت بومسئله ده بوتون حقسنر اولمادقلرینی آکلامادیغمدن ایله ری کلمه یور . پک اعلا تسلیم ایده ییلیرم که : ایمان ایله عملی برله شدیررکن ، ایمان عملی دستورینی قبول ایدرکن دوشونوله جک برچوق شیلر واردر ، مناقشه ایدیله جک برچون مسائل واردر . شوقدرکه بوایمانی ، عمادن آیرمق یوزندن حتی ایشک واک طوغروسی بونظریه تک جاهلانه وپک قما تلقین اولونماسی یوزندن مسلمانلق ؛ پک جوق ضررلرکوردی وحالا کورییور . ایسته بوتون روح مسئله بوراده ؛ بوافراطک

اوکە کچمکە و بۆ کون آرتق قورتلوق ایچون چیرپیان ، اللهلرندن ، دینلرندن
 امداد بکلهین مسلمانلره « دینلی بر حیات ، حیاتلی بر دین ، تلقین ایتمکده در .
 او حالده دینمک حیاتمده حیاتمکده دینمده اثری کورولسون وانکلز مؤلفنک
 کوردوکی لوحه فجاعتی سیله جک زمان بر آن اول حلول ایتسین . انشاء الله . . .
 عبداللطیف نوزاد

اسلام تاریخی

تعدد زوجات مسئله سی مناسبتیه

— جوابه جواب —

سبیل الرشاد محرر لرندن احمد نعیم بک مذکور غزته نک ۳۰۴ « نومرو لو
 نسخه سنده ، افکار عمومی نی تنویر ایچون یازدیغ متعدد مقاله لره قارش ، کویا
 جواب یازمش اولوق ایچون قلمه آلدیغی مقابله جوابیه سنده - کندی زعمجه -
 بن ، اسکی عناد و مکابره مدن (!) رجوع اتمک باشلامش ایشتم ، کوروش اولدقلری
 حقیقتلره (!) یواش ، یواش تقرب ایدیور مشم . . . مآلده بعض سوزلر ایراد ایدیور .
 دوغریسی بؤکا تعجب و حیرت ایتمکدن کندی می آله مادم . عجا معارضنک
 یاقلاشدیغ ظن ایتدیکی حقیقتلر (!) نه در و نه ده در ، دییه ایجه صرف ذهن
 ایتدم . آنجق سونلره ، یازمش اولدیغی شیئلرده هیچ بر قیمت و ماهیت علمیه
 اولمادیغی حالده یالکیز ایشتمش و بلکه کوروش اولدیغی بر حقیقت معلومه
 واردی که اوده (اولوالامر ه اطاعت ایدیکز دیمک ، اولوالامر اقامه و نصبتدن
 مقصود اولان خصوصلرده اولوالامر ایچون ولایت امر نقطه سندن مطلوب
 اولوق لازم کلن شیلرک کافه سنده اطاعت ایدیکز دیمکدر) دیه آیت جلیله حقه
 نقل ایش اولدیغی معنا ایدی . بونک ؛ معارضنک مقصدینک حله دأثر هیچ
 برشی مفید اولمادیغی ذکر ایتدکدن سوکرا آیت جلیله بی تقید و تخصیص